

R R E G U L L O R E

Nr.1, date 11.02.2002

PËR TRANSFERIMIN E ÇMIMEVE

Në mbështetje të nenit 36 të ligjit nr.8438, datë 28.12. 1998 "Për tatimin mbi të ardhurat" dhe të pikës 4.4 të Udhëzimit në zbatim të këtij ligji, Ministri i Financave

U D H Ë Z O N :

Kjo Rregullore ka për qëllim tu krijojë mundësi autoriteteve tatimore të korrigjojnë çmimet e vendosura nga "personat e lidhur" në marrëdhëniet e tyre me kompani të tjera. Klauzolat e kësaj Rregullore vlejnë vetëm për rastet e "Personave të Lidhur".

Sikurse përkufizohet në nenin 2, paragrafi "c" të ligjit "Për tatimin mbi të ardhurat", "persona të lidhur" ndaj njeri tjetrit, në veçanti janë:

-bashkëshortët, prindërit e tyre, apo fëmijët e tyre.

-një shoqëri, apo çdo person që zotëron drejtpërdrejt apo tërthorazi 50 përqind, ose më shumë, në vlerë apo në numër të aksioneve apo të fuqisë votuese të një shoqërie tjetër.

-dy ose më shumë shoqëri, nëse një person i tretë zotëron drejtpërdrejt apo tërthorazi 50 përqind ose më shumë në vlerë apo në numër të aksioneve ose të fuqisë votuese në sejcilën shoqëri.

Në bazë të nenit 36 të Ligjit "Për tatimin mbi të ardhurat", administrata tatimore ka të drejtë të ndryshojë çdo çmim për të cilin kanë rënë dakort "personat e lidhur". Në mënyrë që të harmonizohet qëndrimi i administratës tatimore për këtë problem, në bazë të Udhëzimit "Për zbatimin e Ligjit për tatimin mbi të ardhurat", autoritetin për zbatimin e nenit 36 të Ligjit e ka Komisioni i Transferimit të çmimeve i cili është në përbërje të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve dhe caktohet nga Ministri i Financave.

1. TË PËRGJITHSHME

1.1. Kjo Rregullore përcakton parimet kryesore, në bazë të të cilave do të veprojë Komisioni i Transferimit të Çmimeve. Këto parime bazohen në orientimet e OECD-së për këtë qëllim, të botuara në Udhëzuesin e muajit Korrik 1995.

1.2. Kur palë të pavarura (persona jo të lidhur) zhvillojnë transaksione me njëra tjetrën, kushtet tregtare dhe financiare të marrëdhënieve të tyre (p.sh. çmimet e mallrave apo shërbimeve të furnizuara) përcaktohen në përgjithësi nga faktorët e tregut. Ndërsa, tek personat e lidhur që zhvillojnë transaksione me njëri tjetrin, marrëdhëniet tregëtare dhe financiare të tyre mund të mos ndikohen direkt në të njëjtën mënyrë nga forcat e tregut. Në këtë rast, shpesh personat e lidhur synojnë të bien dakort midis tyre për dinamikën e forcave të tregut nëpërmjet përcaktimit të çmimeve lidhur me transaksionet që zhvillojnë me njëri tjetrin. Në këto kushte, administrata tatimore jo në mënyrë automatike, por duke u mbështetur në argumenta, mund të supozojë se personat e lidhur kanë synuar të manipulojnë fitimet e tyre. Por këtu mund të ekzistojnë vështirësi reale që kanë të bëjnë me përcaktimin e saktë të çmimit të tregut, në mungesë të faktorëve të tregut apo sidomos kur adoptohet një strategji tregëtare e veçantë. Prandaj, është shumë e rëndësishme të kemi parasysh se është e domosdoshme për të bërë rregullime, me qëllimin për t'ju afruar vlerës reale të tregut në këto transaksione, pavarësisht nga detyrimet kontraktuale të ndërmarra nga palët nëpërmjet të cilave ato vendosin çmime të veçanta me synim për të minimizuar shumën e tatimit që duhet të paguajnë.

1.3. Është e domosdoshme që çmimet në kushtet e tregut të lirë mes palëve të pavarura (çmimet e tregut) të merren për bazë edhe në transaksionet e kontrolluara që zhvillohen midis "personave të lidhur". Në mënyrë që një gjë e tillë të bëhet në mënyrë sa më reale, duhet që krahasimi të bëhet për situata me karakteristika ekonomike të ngjashme, pra që janë efektivisht të krahasueshme.

1.4. Faktorët që përcaktojnë krahasueshmërinë janë, ndër të tjera, karakteristikat e mallit apo shërbimit që furnizohet, analizat funksionale, kushtet kontraktuale, rrethanat ekonomike dhe strategjitë e biznesit.

1.5. Për përcaktimin e çmimit të tregut (çmimit real jo të manipuluar midis personave të lidhur), Komisioni i Transferimit të Çmimeve, është i detyruar të përdorë një nga metodat e mëposhtme :

2. METODAT PËR PËRCAKTIMIN E ÇMIMIT TË TREGUT

2.1. METODA E ÇMIMIT TË PAKONTROLLUAR TË KRAHASUESHËM (METODA MCP)

Metoda e çmimit të pakontrolluar të krahasueshëm (MCP) bazohet në krahasimin e çmimit të zbatuar për mallin apo shërbimin e furnizuar në një transaksion të kontrolluar midis personave të lidhur, me çmimin e zbatuar për mallin apo shërbimin e furnizuar në një transaksion të pa kontrolluar midis personave të pavarur, në rrethana të krahasueshme. Nëse midis këtyre dy çmimeve ka diferencë, kjo tregon se kushtet e marrëdhënieve tregëtare dhe financiare mes personave të lidhur nuk përputhen me kushtet e tregut. Në këtë rast, është e nevojshme që çmimi i përdorur në transaksionin e kontrolluar (mes personave të lidhur), të zëvendësohet me çmimin që përdoret në transaksionet e ngjashme të pa kontrolluara midis personave të pavarur.

2.2. METODA E ÇMIMIT TË RISHITJES

Metoda e çmimit të rishitjes konsiston në gjetjen e çmimit me të cilin produkti i blerë nga një person i lidhur, i është rishitur një personi të pavarur. Ky çmim (çmimi i rishitjes), reduktohet me një nivel normal fitimi bruto (marzh tregtar), i cili përfaqëson shumën me të cilën rishitësi do të mbulonte shpenzimet e tij operative e të shitjes dhe do të realizonte një fitim normal (duke marrë parasysh edhe asetet e përdorura si dhe rrezikun e mundshëm). Pjesa që mbetet pas zbritjes së fitimit bruto (marzhit tregëtar), pasi korrektohet përsëri me shpenzimet e tjera që lidhen me blerjen e produkteve (p.sh. taksa doganore, etj), konsiderohet “çmim i tregut” (çmim normal i pa manipuluar) për transferimin origjinal të mallit apo shërbimit midis personave të lidhur. Kjo metodë mund përdoret dhe të jetë efektive, në operacionet tregtare të cilave u njihet çmimi i rishitjes.

Marzhi i çmimit të rishitjes (fitimi bruto) për rishitësin në transaksionet e kontrolluara, mund të përcaktohet duke ju referuar marzhit (fitimit bruto) që i njëjti rishitës realizon për mallra të blera dhe të shitura në transaksione të pavarura të krahasueshme, dhe që ai i realizon me persona të pavarur. Ky marzh i çmimit të rishitjes (fitimi bruto) i realizuar me persona të pavarur në transaksione të pakontrolluara dhe të krahasueshme, mund të shërbejë për administratën tatimore si tregues orientues për vlerësimin e transaksioneve të kontrolluara midis personave të lidhur.

2.3. METODA KOSTO PLUS

Metoda kosto plus bazohet në vlefën me të cilën furnizuesi (shitësi), furnizon blerësin që është person i lidhur me mallra apo shërbime, në një transaksion të kontrolluar. Në këtë rast, vlefës së mësipërme u shtohen shpenzimet e kryera nga blerësi si dhe një përqindje e arsyeshme fitimi, e cila merr parasysh në mënyrë të përafërt realizimin e një fitimi normal në bazë të operacioneve të kryera dhe të kushteve të tregut. Shuma që rezulton pasi shtohet kjo përqindje mbi shpenzimet (koston), konsiderohet “çmim i tregut” për transaksionin e kontrolluar. Kjo metodë përdoret në rastet kur mallrat e papërfunduara (gjysëm produktet) shiten midis personave të lidhur.

Mënyra më e mirë për përcaktimin e përqindjes që i shtohet shpenzimeve në transaksionet e kontrolluara është ajo që bazohet në përqindjen (rentabilitetin) që i njëjti furnizues realizon në transaksione të pakontrolluara (midis personave të pavarur). Pra, këtu mund të merret për bazë rentabiliteti i realizuar nga një subjekt i pavarur në transaksione të krahasueshme. Niveli i saktë i rentabilitetit përcaktohet në raste të veçanta nga Komisioni i Transferimit të Çmimeve në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve.

2.4. METODA TË TJERA

Metodat e përmendura më sipër janë mënyrat më direkte për të gjykuar nëse kushtet e vendosura në marrëdhëniet tregëtare dhe financiare midis personave të lidhur janë reale (pra nuk kemi të bëjmë me manipulim të çmimeve me qëllim transferimin e fitimit dhe shmangien nga tatimet). Por megjithatë, kompleksiteti i situatave reale të biznesit mund të krijojë vështirësi praktike në mënyrën e

zbatimit të këtyre metodave. Në të tilla situata të veçanta, kur nuk disponohen të dhëna të vlefshme ose kur të dhënat në dispozicion nuk mjaftojnë që të mbështetemi në njërën nga tre metodat e mësipërme, atëherë këto metoda nuk mund të përdoren dhe administrata tatimore mund të përdorë metoda të tjera, sikurse sqarohet në Udhëzuesin e Transferimit të Çmimeve të OECD-së të botuar në korrik të vitit 1995.

3. TRANSAKSIONET E KRAHASUESHME

Në bazë të parimit të përcaktuar në pikën 1.3. të kësaj Rregulloreje, një transaksion i pakontrolluar (midis personave të pavarur) është i krahasueshëm me një transaksion të kontrolluar (midis personave të lidhur) për qëllime të metodave të përshkruara më sipër, nëse plotësohet një nga kushtet që vijojnë:

a. Asnjë nga ndryshimet (nëse ka të tilla) midis transaksioneve që krahasohen ose midis palëve që i kryejnë ato transaksione nuk do të ndikonte faktikisht në vendosjen e çmimit në tregun e lirë; ose

b. Rregullime korrekte të arsyeshme bëhen për të eliminuar efektet faktike të diferencave të tilla.

4. PROCEDURAT E PËRCAKTIMIT TË ÇMIMIT TË TREGUT

Përcaktimi i çmimit të tregut në transaksionet midis personave të lidhur, bëhet vetëm nga Komisioni i Transferimit të Çmimeve në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve. Ky përcaktim do të bëhet vetëm nëqoftëse ka prova dhe fakte të pakundërshtueshme që transaksionet janë zhvilluar midis palëve “të lidhura”, pra që operatorët janë “persona të lidhur” sipas përkufizimit të Ligjit për këtë qëllim. Përcaktimi i çmimeve të tregut nuk mund të bëhet nëqoftëse personat nuk janë të lidhur, pavarësisht nga fakti se mund të kenë marrëdhënie tregtare shitblerje të lëndëve të para dhe produktit të gatshëm në një apo disa vende. Degët e Tatimeve në rrethe, për çdo rast kur kanë të bëjnë me tatimpagues “persona të lidhur”(pasi më parë të jetë marrë mendimi zyrtar i D.P. të Tatimeve), dërgojnë zyrtarisht pranë këtij Komisioni dosjen përkatëse me të dhënat e plota të tatimpaguesit, përfshirë këtu bilanci, çmimet e aplikuara, detyrimet e llogaritura dhe të derdhura, etj. si dhe çdo të dhënë tjetër që kërkon Komisioni. Komisioni i Transferimit të Çmimeve në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, nga ana e tij pasi shqyrton secilin rast, merr vendimin përkatës i cili pasi nënshkruhet nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve, i dërgohet zyrtarisht tatimpaguesit dhe degës së tatimeve për zbatim. Në punën e tij për përcaktimin e çmimit të tregut, Komisioni i Transferimit të Çmimeve duhet të përdorë, së pari, metodën e çmimit të pakontrolluar të krahasueshëm (MCP), dhe vetëm në pamundësi të gjetjes së këtyre çmimeve mund të përdoren metodat e tjera sikurse u sqarua në pikën 2 më sipër. Korrigjimi i detyrimeve nga Komisioni i Transferimit të Çmimeve do të bëhet vetëm sipas kushteve të pikës 3.13.6 të Udhëzimit nr. 3, datë 13.4.2000 për zbatimin e ligjit “Për tatimin mbi të ardhurat”, pra mbas datës 31 tetor të çdo viti fiskal.

MINISTRI
Anastas Angjeli